

19.92x20.3	1/2	עמוד 13	קו לחינוך	03/12/2015	50775530-2
הכפר הירוק בית הספר - 90290					

מה שהתלמידים הציעו לשנות במגילת העצמאות

לו מגילת העצמאות הייתה נכתבת היום, מה ראוי היה לשנות בה? תלמידי מגמת מנהיגות בכפר הירוק ציינו שוויון מגדרי, הזכות לנישואים חד מיניים, שלילת זכויות ממי שפוגע בביטחון המדינה, הפרדת הדת מהמדינה, העדפת שלטון החוק ועוד

מאת: מערכת קו לחינוך

במסגרת לימודי מנהיגות בבית הספר הכפר הירוק, ניסו תלמידי י"א להבין את הרח ששרתה על מנהיגי המדינה שבדרך בעת כתיבת מגילת העצמאות. את ההשראה הם קיבלו מראש הממשלה הראשון דוד בן גוריון, בעת ביקור בביתו בתל אביב (בתמונה).

גילי רומן, מורה לאזרחות ורכז פדגוגי בחט"ב של הכפר הירוק: "מנהיגות הנה דבר חמקמק, קשה להבין אותה, קשה להגדיר אותה ובוודאי קשה ללמד אותה. עם זאת, אנחנו מנסים ומקדישים שעות רבות להקניית כלים ומיומנויות, ליצירת הזדמנויות לעשייה, וחשבנו שביקור בבית מנהיג תקנה להם את היכולת למצוא תשובות ערכיות. בעצם ביקשנו מהם להיות מנהיגים לרגע". התלמידים התבקשו להוסיף את הצעותיהם למגילת העצמאות. התלמידים התבקשו להסתובב בבית באופן עצמאי, לא לדבר, ולנסות ולחוות אישית, את דמותו של המנהיג. גילי רומן: "חשוב היה לנו להדגיש את הקשר בין חזון האיש ומגילת העצמאות. לנסות להבדיל בינם לבינם, על הדומה והשונה בין דמותם לדמותו. החומר שניתן להם לא היה רב. כמה דפים מצולמים מהביוגרפיה העדכנית על בן גוריון, שכתבה אניטה שפירא, ואוירת הבית. זו הייתה התנסות ביצירת חזון, תמונת עתיד רצויה, כמשימה הכרחית, שדורשת תהליך פנימי. חידוד הידיעה לאן אתה הולך, ורצון לקחת אנשים אחרך, מחייבת תהליך של גילוי אישי. ההתחבטויות הניבו תשובות מרתקות, ותהיות לגבי הקשר בין בדידות, עקשנות וקשיחות במקביל להקבלות אידאולוגיות ולשוני בחוויות החיים.

19.95x17.13	2/2	עמוד 13	ק ל ח י נ ו ך	03/12/2015	50775532-4
הכפר הירוק בית הספ - 90290					

סוהם ספרן גולדשטיין (17); "אני חושב שזה אחד מהקונפליקטים הגדולים שלנו היום, לדעתי שלטון החוק הכרחי וקודם לדת. הוא הכרחי לשמירת הביטחון והסדר וחרות האדם. אני מדמיין מדינה אידאלית, שבה שלטון החוק יהיה מעל הכול. דת בת 3,000 שנה אינה יכולה להגדיר חוקים מודרניים". עוד לדבריו - סוגיית מבקשי המקלט צריכה להיות מעוגנת בחוק. "יש להקים ועדה שתבדוק כמה פליטים יכולה המדינה לקלוט, מבלי שהדבר יפגע בכלכלתה ובמרקם החברתי שלה". לגבי העתיד ציין התלמיד; "אני חוצה לעסוק בשינוי ובדרכי שלי לתרום. אני מקווה ללמוד גנטיקה ופילוסופיה".

נמרוד שמיר (16) ציין, כי היה מדגיש את חובת האזרח כקודמת לזכויותיו. "הייתי מציע שלילת אזרחות אוטומטית למי שפוגע במדינה או באזרחיה היהודים. מדינת ישראל היא מדינת היהודים ותפקידה להגן על אזרחיה. לדוגמה מה שקורה עכשיו. בין המפגעים יש גם אזרחים שחיים כאן ונהנים מזכויות של כל אזרח. נדמה לי שזה מופיע בהכרזת העצמאות האמריקאית, התניית אזרחות בנאמנות ומילוי חובות".

ומסכם המורה, גילי חומן: "זה היה ניסוי טוב, בו התלמידים ירדו לפרטים הקטנים ביותר. בתהליך השנתי נעמת את התלמידים עם המציאות לקראת גיבוש חזון מלא ורחב יותר. זהו הבסיס הפדגוגי הייחודי של הכפר הירוק, פיתוח מנהיגות מתוך תהליכים של חקר זהות".

הדגש: שאלות ביחס לקידום אישי מול חזון קולקטיבי. עלו שאלות מהותיות כמו ששאלה תלמידה: "האם אני מסוגלת ללכת עד הסוף עם אמונתי בצדק שלי?", או גישה פרקטית בסגנון: "האם המטרה מקדשת את האמצעים, כדוגמת פיצוץ אוניית המעפילים אלטלנה, רק בשביל הגשמת החזון שלי?"

לעיתים נדמה שכדי לגבש מנהיגות יש לייצר יציבות, אך במקרה הזה דווקא הערער הוא השלב המכריע בדרך לעיצוב החזון. לאחר הביקור והגשת השלב הראשון, ממוקד הזהות, נלמדה מגילת העצמאות ונתחה בכיתה. השלב הבא: עריכת המגילה בהתאם להשקפתם ודעתם כיום.

המשימה "עקוב אחר שינויים" דרשה להתמודד עם תוכן המגילה ולערוך בה שינויים.

כך, למשל, טענה עדי בן סימון (16) מיפו, שהייתה מוסיפה למגילת העצמאות את נושא השוויון המגדרי. "בלי להפלות אזרחים על רקע מיני. אני מניחה שאם המגילה הייתה נכתבת היום והשלטון היה יותר ליברלי ופחות דתי, היו מוסיפים סעיף כזה. זה היה מאפשר גם נישואין חד-מיניים. אני מניחה שבתקופת קום המדינה כל נושא המגדרי טרם הוצף אל פני השטח כמו בימינו". בן סימון גם הציעה לשנות את המושג "שארית הפליטה", שנשמע לה כהגדרה לא נעימה לאוזן. באשר לשאלה אם הייתה חוזה עצמה כמנהיגה כיום, ציינה התלמידה; "הייתי חוזה עצמי מעורבת חברתית אבל לא נכנסת לפוליטיקה כפי שהיא נראית כיום".